

МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова приймальної комісії
Міжнародного Європейського
Університету

О. С. ПАДАЛКА

« 19 » 02 2021 р.

ПРОГРАМА

додаatkового вступного випробування

для здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
зі спеціальності 073 «Менеджмент» на базі освітньо-кваліфікаційного
рівня «Молодший спеціаліст» (скорочений термін навчання)

Затверджено на засіданні кафедри менеджменту
ННІ «Європейська школа бізнесу»
протокол № 2 від «8» лютого 2021 року

Затверджено Приймальною комісією
ПЗВО «МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ
УНІВЕРСИТЕТ»
протокол № 2 від «19» лютого 2021 року

Рецензент: Кот О. В., к. е. н., доц., проректор з науково-педагогічної
діяльності ПЗВО «МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

ЗМІСТ

Загальні положення	4
Розділ 1. Макроекономіка	5
Підсумкові питання курсу	8
Навчально-методичні матеріали до дисципліни	10
Розділ 2. Мікроекономіка	12
Підсумкові питання курсу	17
Навчально-методичні матеріали до дисципліни	18
Структура екзаменаційного завдання	21
Критерії оцінювання знань абітурієнтів	23

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Організація та проведення вступних випробувань відбувається у порядку визначеному у Положенні про приймальну комісію ПЗВО «МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ».

Мета іспиту – виявити рівень економічних знань студентів, передбачає визначення рівня знань, умінь і навичок, які одержано абітурієнтами.

Вимоги до здібностей та рівня підготовленості абітурієнтів. Успішне засвоєння навчальної програми освітнього рівня бакалавр за спеціальністю 073 «Менеджмент» потребує від молодших спеціалістів здібностей до оволодіння теоретичних знань і практичних навичок у сфері соціально-економічних та професійно-орієнтованих дисциплін.

Характеристика змісту програми. Програма додаткового вступного випробування охоплює питання, які підтверджують наявність знань і умінь абітурієнта для продовження навчання з метою отримання освітнього ступеня «бакалавр» зі спеціальності 073 «Менеджмент». Програму складено на підставі дисциплін циклу професійної підготовки молодшого спеціаліста з менеджменту, передбачених освітньо-професійною програмою підготовки спеціальності 073 «Менеджмент». Програма передбачає й певні знання із циклу дисциплін:

- макроекономіка,
- мікроекономіка.

У кожному модулі інтегруються матеріали певного функціонального спрямування з різних дисциплін. При цьому органічно поєднуються теоретичні питання та матеріали практичного характеру, що дає можливість виявити знання й уміння використовувати методи обґрунтування і розрахунків.

Форма проведення додаткового вступного випробування для молодших спеціалістів – тестування. Тестування проводиться у письмовій формі. Тестове завдання складається з 10 теоретичних завдань. Варіант завдання визначається у початку тестування в процесі жеребкування.

При складанні тестування абітурієнту забороняється користуватися підручниками, довідниками.

Програма додаткового вступного випробування для здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 073 «Менеджмент» на базі освітньо-кваліфікаційного рівня «Молодший спеціаліст»

РОЗДІЛ 1. МАКРОЕКОНОМІКА

Тема 1.1. Предмет, методи та функції макроекономіки

Макроекономічна теорія як розділ економічної науки. Економічна система як об'єкт макроекономічного аналізу. Макроекономічні суб'єкти та їх взаємодія.

Методологія макроекономічного аналізу.

Цілі та завдання макроаналізу. Макроаналіз як інструмент пізнання. Позитивний та нормативний аналіз. Формування економічного способу мислення.

Становлення та розвиток макроекономічного аналізу. Основні макроекономічні теорії сучасної світової думки.

Тема 1.2. Макроекономічні показники у системі національних рахунків

Еволюція вчень про економічний кругообіг. Економічний кругообіг у простій економічній системі.

Включення державного сектора в кругообіг доходів та продуктів. Роль фінансових посередників в економічному кругообігу. Модель кругообігу з включенням зовнішньоекономічного сектора.

Роль макроекономічних показників. Основні макроекономічні показники.

Співвідношення між основними показниками системи національних рахунків.

Номінальний та реальний ВВП. Поточні та постійні ціни. Темп росту та темп приросту реального ВВП. Індекс цін та дефлятор. Інфлювання та дефлювання ВВП. Статичні методи підрахунку національного доходу та національного продукту.

ВВП та суспільний добробут.

Тема 1.3. Сукупний попит і сукупна пропозиція

Сутність сукупного попиту.

Функція споживання. Функція заощадження. Середня схильність до споживання та заощадження. Інвестиційна функція. Роль інвестицій в економіці.

Сукупний попит. Структура сукупного попиту. Споживчий попит. Інвестиційний попит. Попит держави. Попит закордону.

Автономні інвестиції. Індуційовані інвестиції.

Сукупна пропозиція. Кейнсіанська крива сукупної пропозиції. Класична крива сукупної пропозиції. Узагальнена крива сукупної пропозиції. Рівновага сукупного попиту та сукупної пропозиції. Рівноважний рівень цін. Рівноважний обсяг виробництва. Сукупний попит – сукупна пропозиція як

базова модель економічної рівноваги. Довгострокова та короткострокова рівновага.

Сучасні теорії сукупної пропозиції.

Тема 1.4. Моделі макроекономічної рівноваги

Рівновага економічних систем та механізм її забезпечення. Рівновага ринкової економіки. Рівновага дефіцитної економіки.

Класична модель макrorівноваги.

Графік рівноваги ринку заощаджень. Загальна рівновага класичної макромоделі: система взаємопов'язаних графіків.

Кейнсіанська модель макrorівноваги.

Визначення рівноважного ВВП за методом «вилучення-ін'єкції». Система вилучень та ін'єкцій в економічному кругообігу.

Формування моделі макrorівноваги в перехідній економіці України.

Тема 1.5. Національний ринок та його рівновага

Сутність, суб'єкти, об'єкти та структура національного ринку.

Ринок товарів та платних послуг. Сукупний попит на ринку товарів та послуг.

Ринок грошей та цінних паперів. Структура попиту на гроші. Загальна рівновага на ринках товарів та послуг і грошей та цінних паперів.

Ринок робочої сили. Попит на робочу силу. Ціна попиту на робочу силу. Пропозиція робочої сили. Ціна пропозиції робочої сили. Умови рівноваги на ринку робочої сили. Графік рівноваги ринку робочої сили.

Умови рівноваги трьох ринків – робочої сили, товарного та грошового. Графік Хікса-Хансена для національного ринку взаємопов'язана система графіків.

Тема 1.6. Макроекономічна нестабільність та циклічність розвитку економіки

Макроекономічна нестабільність. Циклічні коливання та їх види.

Інтерпретації ділового циклу та моделі циклічних коливань. Детерміністичні цикли та їх вірогідність. Стохастичні цикли як сучасна теорія ділового циклу. Ділові цикли в умовах малорухомих цін. Застосування моделей АО-А8 та І8-ГМ для аналізу циклічних коливань. Гнучкі ціни та теорія (модель) реального ділового циклу.

Адаптація економічної системи до циклічних змін. Державне антициклічне регулювання та його протиріччя.

Тема 1.7. Фіскальна політика держави

Економічна активність держави. Державні закупки та урядові витрати. Основні джерела доходів держави. Податки та соціальні виплати.

Фіскальна політика та державний бюджет.

Оцінка бюджетної політики в умовах повної та неповної зайнятості. Концепції збалансування державного бюджету.

Державний борг: внутрішній, зовнішній.
 Автоматична фіскальна політика. Дискреційна фіскальна політика.
 Фіскальна політика з урахуванням пропозиції. Наслідки фіскальної політики на основі моделі «сукупний попит – сукупна пропозиція».

Тема 1.8. Грошово-кредитна політика

Структура сучасної грошово-кредитної системи.
 Механізм функціонування грошового ринку. Модель грошового ринку.
 Порухи та відновлення рівноваги на грошовому ринку.
 Сутність грошової пропозиції.
 Операції Центрального банку і грошова база. Операції на відкритому ринку, політика облікової ставки, політика мінімальних банківських резервів.
 Обов'язкові та надлишкові резерви. Норми обов'язкових резервів.
 Комерційні банки та грошова пропозиція.
 Грошовий та депозитний мультиплікатори і пропозиція грошей.
 Попит на гроші та фактори, що його визначають.
 Кейнсіанська та монетаристська концепції грошової політики.
 Грошова маса та процентна ставка у стані рівноваги.
 НБУ та грошово-кредитна політика в Україні.

Тема 1.9. Інфляція: фіскальні та грошові аспекти

Інфляція: сутність, причини та види.
 Дефіцити державних бюджетів та інфляція. Джерела покриття дефіциту державного бюджету. Інфляційний податок та сеньйораж. Крива Лаффера для інфляційного податку. Інфляція та динаміка реальної процентної ставки. Принцип Фішера. Передбачувана та непередбачувана інфляція.
 Соціально-економічні наслідки інфляції. Антиінфляційна політика держави та її роль у стабілізації економіки. Дилеми антиінфляційної політики.
 Економічна динаміка гіперінфляції. Гіперінфляція та її вплив на інвестиційний комплекс. Стабілізаційна політика подолання гіперінфляції.

Тема 1.10. Зайнятість та соціальний захист населення

Зайнятість як макроекономічна проблема. Основні напрямки макроекономічного аналізу зайнятості. Ідеальна модель ринку праці
 Механізм функціонування ринку праці та сучасні фактори, що його визначають.

Зайнятість та безробіття у макрозв'язках.
 Державна політика зайнятості. Основні методи та засоби державного регулювання зайнятості. Політика попиту та політика пропозиції у регулюванні ринку праці: переваги та ефективність. Причини та наслідки нерівномірного розподілу доходів. Крива Лоренца та коефіцієнт Джині.

Засоби зменшення нерівності у розподілі доходів. Соціальний захист населення.

Рівень як якість життя: підходи та показники. Соціальна політика держави: напрямки та проблеми. Крива Філіпса в контексті соціальної політики.

Тема 1.11. Макроекономічна політика у відкритій економіці

Розрахунок національного доходу у відкритій економіці.

Модель платіжного балансу.

Обмінний курс та обсяг виробництва у короткостроковому періоді.

Відкрита мультиплікаторна модель.

Модель IS-LM для відкритої економіки при фіксованому обмінному курсі. Властивості кривої IS. Крива LM та мобільність капіталу. Вилив фіскальної експансії. Вплив грошової експансії. Вплив девальвації. Регулювання руху капіталу. Рівновага моделі IS-LM-CM.

Модель IS-LM для відкритої економіки при плаваючому обмінному курсі. Макроекономічна політика в малій країні за умов вільного переміщення капіталу. Вплив фіскальної експансії. Експансіоністська грошова політика. Порівняльний аналіз макроекономічної політики при фіксованому та плаваючому обмінному курсі.

Модель Манделла-Флемінга. Висновки моделі Манделла-Флемінга.

Тема 1.12. Довгострокове економічне зростання та економічний розвиток

Сутність економічного зростання. Передумови та характерні риси сучасного економічного зростання. Сукупний попит, випадкові коливання та економічне зростання.

Джерела зростання реального доходу. Емпірична оцінка джерел зростання. Методи розрахунку джерел економічного зростання.

Темпи економічного зростання. Крива економічного зростання. Фактори, які стримують економічне зростання.

Моделювання економічного зростання.

Основні передумови та модель зростання Солоу. Вплив запасу капіталу на економічне зростання. «Золоте правило» нагромадження як критерій максимізації рівня споживання.

Державне регулювання економічного зростання. Економічне зростання та економічний розвиток. Процес економічного розвитку та його елементи. Стратегія економічного розвитку.

ПІДСУМКОВІ ПИТАННЯ КУРСУ

1. Предмет, функції та суб'єкти макроекономіки.
2. Методологія макроекономіки. Моделювання як метод макроекономічного аналізу.
3. Система національних рахунків: сутність, методологічні принципи та категорії.

4. Основні макроекономічні показники результатів економічної діяльності: валовий випуск, валовий внутрішній продукт, валовий національний дохід та валовий наявний національний дохід.

5. Макроекономічні показники на чистій основі: чистий внутрішній продукт, національний дохід, особистий дохід, дохід кінцевого використання.

6. Характеристика методів обчислення ВВП: обчислення ВВП за доходами, обчислення ВВП за видатками та виробничий метод обчислення ВВП. Проблеми вимірювання результатів економічної діяльності: номінальний та реальний ВВП. Дефлятор ВВП та індекси цін. Потенційний та фактичний ВВП.

7. Ринок праці та механізм його функціонування.

8. Неокласична модель ринку праці

9. Кейнсіанська модель ринку праці

10. Зайнятість та безробіття. Показники рівня використання робочої сили.

11. Безробіття: поняття, види, наслідки.

12. Втрати економіки від безробіття. Закон Оукена.

13. Сутність та умови макроекономічної рівноваги.

14. Вплив цінових факторів на сукупний попит.

15. Вплив нецінових факторів на сукупний попит.

16. Характеристика моделі сукупного попиту.

17. Сукупна пропозиція: поняття та моделі.

18. Порівняльна характеристика класичної та кейнсіанської моделей сукупної пропозиції.

19. Нецінові фактори сукупної пропозиції.

20. Взаємодія сукупного попиту та сукупної пропозиції.

21. Модель макроекономічної рівноваги «сукупний попит-сукупна пропозиція»

22. Пропозиція грошей та структура грошової маси.

23. Банківська система та депозитний мультиплікатор.

24. Повна модель пропозиції грошей. Грошовий мультиплікатор.

25. Формування попиту на гроші. Рівняння Фішера.

26. Взаємодія попиту та пропозиції на грошовому ринку.

27. Сутність та показники інфляції.

28. Види та наслідки інфляції.

29. Інфляція попиту: причини та наслідки.

30. Інфляція витрат: причини та наслідки.

31. Інфляції і безробіття. Крива Філіпса.

32. Доходи як джерело споживання.

33. Економічна нерівність та способи її оцінювання.

34. Інвестиції: поняття, види та основні детермінанти.

35. Очікувана норма чистого прибутку як фактор інвестиційного попиту.

36. Відсоткова ставка як фактор інвестиційного попиту.

37. Вплив інвестицій на національний дохід.
38. Теорія мультиплікатора. Теорія акселератора.
39. Рецесійний розрив: графічна та математична інтерпретація.
40. Інфляційний розрив: графічна та математична інтерпретація.
41. Роль та функції держави в економічному кругообігу.
42. Фіскальна політика: необхідність та види.
43. Інструменти та механізми дискреційної фіскальної політики.
44. Інструменти та механізми автоматичної фіскальної політики.
45. Фіскальна політика і державний бюджет. Крива Лаффера.
46. Інструменти непрямого грошово-кредитного регулювання.
47. Передатний механізм монетарної політики.
48. Сутність та фактори економічного зростання.
49. Моделі економічного зростання.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ДО ДИСЦИПЛІНИ

Основна література

1. Базилінська О.Я. Макроекономіка: Навч. посіб.: РМОіНУ. – К.: ЦУЛ, 2009. – 442 с.
2. Кривцов О.С. та ін. Макроекономіка у запитаннях та відповідях: Навчальний посібник / О.С.Кривцов, В.М.Бережний, В.М.Онегіна. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 200 с.: іл..
3. Базилевич В.Д. та ін. Макроекономіка: Підручник / В.Д.Базилевич, К.С.Базилевич, Л.О.Баластрик / За ред. В.Д.Базилевича. – К.: Знання, 2004. – 851 с.
4. Приходько В.П., Шинкар В.А. Макроекономіка: Навчальний посібник. – Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2014. – 248 с.
5. Макроекономіка: Методичні поради та плани практичних занять для студентів економічного факультету / За ред. С.М. Панчишина та П.І. Острроверха. – Вид. 6-те, перероб. та доп. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2016. – 152 с.

Рекомендована література

Базова

1. Мікроекономіка і макроекономіка: Підручник у 2 ч. [С.Будаговська, та інш.] / За заг. ред. С.Будаговської. – К.: Основи, 2010. – Ч.1: Мікроекономіка. – С. 7–210.
2. Білецька Л.В. Економічна теорія (Політекономія, Мікроекономіка, Макроекономіка): Навч. посіб.: РМОіНУ / Л.В.Білецька, О.В.Білецький, В.І.Савич – К.: ЦУЛ, 2009. – 688 с.
3. Економічна теорія: навч.-метод. посіб. / Н.М. Салатюк, О.М. Соломка, Т.В. Швед та ін. – К.: НУХТ, 2011. – 143 с.
4. Панчишин С. Макроекономіка: Навч. посібник. – 2-е вид., стереотипне. – К.: Либідь, 2002. – 616 с.

Допоміжна

1. Кулішов В.В. Основи економічної теорії: Підручник.— 3 вид., випр. і доп. — Львів:Магнолія 2006, 2007.— 516 с.
2. Курс економіки: Учебник. — 3-е изд., доп. / Под ред. Б.А.Райзберга. — М.: ИНФРА-М, 2000. — 716 с.
3. Кучерявенко І.А. Макроекономіка: Практикум: Нав. посіб. — К.: Вікар, 2003. — 239 с.
4. Макконнелл К.Р., Брю С.Л. Экономикс: проблемы и политика. В 2т.: Пер. с англ. 11-го изд. Т.2. М.: Республика, 1992. — 400 с.
5. Манків Грегори Н. Макроекономіка: Пер. з англ. /Наук. ред. пер. С.Панчишина. — К.: Основи, 2000. — 588 с.
6. Основи економічної теорії: Навч. посіб. РМОіНУ для студ. вищ. навч. закл. / за заг. ред. П.В.Круша, В.І.Депутат, С.О. Тульчинський — К.: Каравела, 2008. — 448 с.
7. Панчишин С. Макроекономіка: Тести і задачі. — К.: Либідь, 2002. — 216 с.
8. Пухтаєвич Г.О. Макроекономічний аналіз: Навч. посібник. К.: КНЕУ, 2000. — 208 с.
9. Селищев А.С. Макроэкономика: базовый курс. СПб: «Питер», 2000. — 448 с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Державної Служби статистики України
<http://www.ukrstat.gov.ua>.
2. Case Україна. Періодичні видання, економічний огляд. — Режим доступу: <http://case-ukraine.com.ua>.
3. Головний економічний журнал України. — Режим доступу: <http://economist.net.ua>.
4. Європейський вибір України. — Режим доступу: <http://www.minyust.gov.ua>.
5. Сайт журналу “Вопросы экономики” — Режим доступу: <http://www.vopresco.ru>.
6. Сайт журналу “Вопросы политической экономии” — Режим доступу: <http://vopoliteco.ucoz.com>.
7. Сайт журналу “Бізнес Інформ” — Режим доступу: <http://www.business-inform.net>.
8. Сайт журналу “Проблеми економіки” — Режим доступу: <http://www.problecon.com>.
9. Сайт журналу “Економіка розвитку” — Режим доступу: <http://www.ed.ksue.edu.ua>.
10. Сайт журналу “Економічна теорія” — Режим доступу: <http://www.etet.org.ua>.
11. Сайт журналу “Теоретическая экономика” — Режим доступу: <http://theoreticaleconomy.info>.

12. Сайт журналу "Горизонты экономики" – Режим доступу: <http://www.economizdat.ru/zhurnal>.
13. Сайт журналу "Альтернативы" – Режим доступу: <http://www.alternativy.ru>.
14. Сайт журналу «Актуальні проблеми економіки» – Режим доступу: <http://eco-science.net>.
15. Офіційні видання Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://obcom.net.ua>.
16. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>.
17. Офіційний сайт Національної парламентської бібліотеки України – Режим доступу: <http://nplu.org>.

РОЗДІЛ 2. МІКРОЕКОНОМІКА

Тема 2.1. Вступ до мікроекономіки. Предмет і метод

Мікроекономіка як складова частина економічної теорії. Проблема обмеженості ресурсів та необхідність вибору. Поняття економічної ефективності.

Предмет, концептуальні основи та методологія мікроекономіки. Предмет курсу. Суб'єкти та об'єкти економічних відносин на мікрорівні. Індивід. Домашнє господарство. Фірма. Держава.

Методологія мікроекономічного аналізу. Мікроекономічне моделювання.

Загальноекономічні та специфічні методи мікроекономіки. Метод порівняльного аналізу; граничний аналіз; позитивний та нормативний аналіз. Мікроекономічний інструментарій: графіки, лінійні та нелінійні залежності, математичне моделювання.

Мета, завдання і зміст дисципліни. Мета та завдання мікроекономіки. Застосування та межі мікроекономічної теорії.

Тема 2.2. Корисність економічного блага. Економічний вибір

Корисність і уподобання в економічній теорії. Економічні блага. Економічні потреби. Поняття корисності. Сукупна та гранична корисність. Функція корисності.

Закон спадної граничної корисності економічного блага. Процес споживання та динаміка зміни сукупної та граничної корисності. Закон спадної граничної корисності економічного блага.

Уподобання споживача. Побудова кривих байдужості.

Бюджетні обмеження споживача. Рівновага споживача: економічна, алгебраїчна та графічна інтерпретація. Вибір оптимального споживання. Методи знаходження точки рівноваги.

Тема 2.3. Аналіз поведінки споживача

Реакція споживача на зміну доходу. Крива «доход-споживання». Функція попиту від доходу: крива Енгеля.

Реакція споживача на зміну цін товарів. Крива «ціна-споживання». Крива індивідуального попиту. Окремі випадки: побудова цих кривих для взаємозамінних та для взаємодоповнюючих благ. Поняття звичайних благ та благ Гіффена.

Ефект заміни та ефект доходу. Вплив ефектів за Слуцьким та Хіксом. Рівняння Слуцького. Взаємодія ефектів заміни та доходу. Напрямок дії ефекту заміни, напрямок дії ефекту доходу.

Прийняття рішень в ситуаціях з ризиком. Невизначеність та економічний ризик. Умови схильності та несхильності споживача до ризику. Ризик та ефективність економічних рішень.

Тема 2.4. Попит та пропозиція

Попит та закон попиту. Ринковий попит як сума індивідуальних (означення, побудова графіків). Закон попиту, функція попиту, крива попиту. Зміна попиту та зміна обсягу копиту, фактори зміни (економічний, алгебраїчний, графічний аналіз).

Пропозиція та закон пропозиції. Функція пропозиції, крива пропозиції. Зміна пропозиції та зміна обсягу пропозиції, фактори зміни (економічний, алгебраїчний, графічний аналіз).

Взаємодія попиту та пропозиції.

Практичне застосування аналізу рівноваги: встановлення мінімуму заробітної плати, стелі цін, податків, квоти і тарифів, державного та приватного сектора. Нецінове нормування дефіциту. Акцизні податки та максимізація акцизного збору.

Тема 2.5. Теорія еластичності

Еластичність попиту. Концепція еластичності взаємозв'язаних показників. Еластичність попиту за чинниками впливу: еластичність попиту за власною ціною блага, еластичність попиту за ціною взаємодоповнюючого блага та за ціною взаємозамінного блага (перехресна еластичність), еластичність попиту за доходом. Зв'язок між еластичністю попиту за власною ціною блага та доходом виробника.

Еластичність пропозиції. Фактори впливу на еластичність пропозиції. Еластичність пропозиції за власною ціною блага, еластичність пропозиції за цінами факторів виробництва.

Тема 2.6. Теорія граничних продуктів та мікроекономічна модель підприємства

Підприємство як суб'єкт ринку та виробнича ринкова система. Фактори виробництва та їх класифікація.

Поняття і параметри виробничої функції. Виробнича функція як економічна модель технології, способи побудови виробничої функції

(табличний, алгебраїчний, графічний). Загальні властивості виробничих функцій.

Сукупний, середній та граничний продукт у короткостроковому періоді: означення, графічний аналіз взаємного розміщення кривих. Закон спадної продуктивності факторів виробництва.

Виробнича функція з двома змінними факторами.

Зміна технології, зміна масштабу у довгостроковому періоді. Постійна, спадна та зростаюча віддача від масштабу.

Тема 2.7. Витрати виробництва

Поняття і види витрат. Економічний та бухгалтерський підходи до визначення витрат. Альтернативні витрати.

Витрати виробництва у короткостроковому періоді.

Витрати виробництва в довгостроковому періоді. Криві довгострокових витрат та їх види. Концепція мінімально-ефективного розміру підприємства.

Оптимум виробника: вибір комбінації виробничих факторів за критеріями мінімізації витрат чи максимізації випуску. Рівновага виробника: графічна, алгебраїчна та економічна інтерпретації.

Траєкторія розширення виробничої діяльності фірми. Концепція мінімально ефективного розміру підприємства.

Тема 2.8. Ринок досконалої конкуренції

Поняття ринкової структури. Види ринкових структур та їх ознаки.

Характерні риси ринку досконалої конкуренції. Досконало конкурентна фірма та умови її функціонування. Ринковий попит та крива попиту на продукцію фірми за умов досконалої конкуренції.

Сукупний, середній та граничний доходи фірми, їх графічне відображення. Граничний дохід та його співвідношення з лінією попиту на продукцію фірми.

Конкурентна стратегія фірми у короткостроковому періоді. Конкурентна стратегія фірми у довгостроковому періоді. Умови довгострокової рівноваги. Пропозиція фірми і галузі у довгостроковому періоді. Ефективність ринку досконалої конкуренції.

Тема 2.9. Монопольний ринок

Модель чистої монополії та її характеристика. Поняття та ознаки. Природні, економічні, адміністративні та правові бар'єри монопольного ринку. Різновиди монополій: відкриті, закриті, природні. Монопсонія.

Монопольний ринок у короткостроковому та довгостроковому періодах. Визначення монополістом ціни та обсягу виробництва (графічна, та алгебраїчна інтерпретація).

Вплив на поведінку монополіста цінової еластичності попиту. Цінова дискримінація. Рівновага фірми-монополіста у довгостроковому періоді. Економічні наслідки та соціальна ціна монополії. Порівняльний аналіз

досконалої конкуренції та монополії. Державне регулювання монопольної діяльності, антимонопольна політика.

Тема 2.10. Ринок монополістичної конкуренції

Сутність та основні риси ринку монополістичної конкуренції: ознаки та умови функціонування. Умови вступу до галузі.

Ринкова поведінка монополістичного конкурента. Максимізація прибутку. Цінова політика фірми. Короткострокова та довгострокова рівновага галузі (графічна інтерпретація).

Сутність та передумови розвитку нецікавої конкуренції. Поглиблення диференціації продукту: позитивні та негативні наслідки. Вплив рекламної діяльності на обсяги виробництва та витрати. Економічна доцільність реклами.

Суспільна ціна монополістичної конкуренції, порівняльний аналіз з ринком досконалої конкуренції та монопольним ринком.

Тема 2.11. Олігополістична структура ринку

Олігополія, її сутність та основні ознаки. Показники концентрації ринку. Основні причини існування олігополії. Різноманітність олігополістичних структур, загальна взаємозалежність і складність аналізу поведінки підприємства на ринку. Дуополія, суть моделі Курно та Бертрана. Формальні умови моделі. Оптимізація обсягу виробництва в умовах дуополії.

Олігополістичне ціноутворення. Моделі олігополістичного ціноутворення: цінова війна та її наслідки; картель та легальні угоди; таємні і мовчазні змови (лідерство у цінах). Модель ламаної кривої попиту. Ціноутворення за принципом: „витрати плюс”. Основний зміст нецінової конкуренції.

Олігополія та економічна ефективність. Науково-технічний прогрес за умов олігополії. Економічні наслідки олігополії. Державне регулювання олігополії.

Тема 2.12. Утворення похідного попиту

Похідний попит. Взаємозв'язок ринків продукту та факторів виробництва. Попит на продукт та попит на фактори виробництва. Споживання факторів виробництва: цілі та обмеження.

Виробнича функція, витрати виробництва та попит на фактори виробництва. Вплив різновиду структури ринку продукту на похідний попит.

Похідний попит за досконалої конкуренції на ринку продукту. Індивідуальний та галузевий попит на фактори виробництва.

Монопольний похідний попит.

Похідний попит та принцип оплати факторів. Порівняння граничного доходу та граничних витрат товаровиробника при споживанні одного фактора виробництва. Вартісний граничний продукт та ціна фактора.

Тема 2.13. Ринок праці

Попит на працю за умови досконало конкурентного ринку ресурсів. Праця як фактор виробництва, її мобільність. Характеристика досконало конкурентного ринку праці.

Ринкова пропозиція праці на досконало конкурентному ринку. Еластичність пропозиції праці для галузей з різною динамікою витрат на виробництво.

Ринок праці з недосконалою конкуренцією. Попит монополії на працю та монопольна рівновага. Монопсонічний та олігопсонічний ринки, їх особливості.

Контроль профспілок над пропозицією робочої сили, рівнем заробітної плати та продуктивністю праці. Двостороння (двобічна) монополія та визначення реального рівня заробітної плати.

Тема 2.14. Ринок капіталу

Капітал як фактор виробництва. Капітал як ресурс тривалого використання; форми капіталу. Рух капіталу та капітальні фонди.

Попит та пропозиція капіталу.

Попит та пропозиція капіталу. Вступ до аналізу інвестиційних рішень. Поняття дисконтованої величини. Види процентних ставок. Реальна та номінальна процентні ставки. Рівень дохідності, прибуток на капітал. Показники теперішньої та майбутньої вартості у прийнятті інвестиційних рішень.

Рівновага на ринку капіталу. Формування процентної ставки як рівноважної ціни капіталу.

Ринок землі. Особливості землі як фактора виробництва. Особливості формування пропозиції землі та попиту на землю. Фактори впливу на попит на землю. Рента. Ціна землі як капіталізована рента.

Тема 2.15. Економічна ефективність та добробут

Поняття ринкової рівноваги, її аналіз. Часткова та загальна рівновага. Ефект зворотного зв'язку. Закон Вальраса. Рівновага в економіці обміну.

Ефективність у виробничій сфері. Розподіл виробничих ресурсів діаграма Еджворта. Крива виробничих контрактів. Парето – оптимальний розподіл ресурсів. Ефективність на конкурентних ринках товарів.

Загальна рівновага та економіка добробуту. Теорія загальної рівноваги та політика в галузі економіки добробуту Критерії оцінки добробуту.

Тема 2.16. Держава в мікроекономічній теорії: зовнішні ефекти та суспільні блага

Позаринкові (зовнішні) ефекти, їх економічний зміст. Поняття про зовнішні ефекти. Суспільні та приватні витрати (вигоди). Коригуючі податки та субсидії. Теорема Коуза-Стіглера.

Громадські блага і громадський вибір. Поняття громадських благ. Приватні та громадські блага. Попит на громадські блага ефективний їх обсяг. Забезпечення громадськими благами можливість ринку і держави.

Економічна роль держава у ринковій економіці. Необхідність та причини втручання держави в економічні процеси за ринкових умов. Функції держави. Позитивний (описовий) аналіз поведінки уряду. Застосування теорії громадського вибору у поведінці уряду

ПІДСУМКОВІ ПИТАННЯ КУРСУ

1. Предмет, основні проблеми та методи мікроекономіки.
2. Мікросистема: поняття, об'єкти та суб'єкти.
3. Кількісна концепція корисності. Закон спадної граничної корисності.
4. Максимізація корисності у трактуванні представників кардиналістської теорії.
5. Порядкова концепція корисності: сутність та передумови.
6. Криві байдужості. Гранична норма заміщення.
7. Бюджетне обмеження споживача. Чинники, що впливають на бюджетне обмеження.
8. Рівновага споживача: ординалістський підхід.
9. Поведінка споживача за умови зміни доходу. Крива "доход-споживання".
10. Криві та закони Енгеля.
11. Поведінка споживача за умови зміни цін. Крива "ціна-споживання".
12. Ефекти доходу та заміщення.
13. Попит: поняття та види. Закон попиту.
14. Нецінові детермінанти попиту: характеристика та вплив на попит.
15. Пропозиція: поняття та види. Закон пропозиції.
16. Нецінові детермінанти пропозиції: характеристика та вплив на пропозицію.
17. Часткова рівновага: умови існування та види.
18. Механізм ринкового пристосування до стану рівноваги.
19. Суспільний вииграш від встановлення рівноважних цін.
20. Еластичність попиту: поняття та методичні аспекти обчислення.
21. Цінова еластичність попиту: поняття, типи та вплив на виторг продавця.
22. Чинники цінової еластичності попиту.
23. Концепція перехресної еластичності попиту.
24. Еластичність попиту за доходом: поняття та практичне застосування.
25. Еластичність пропозиції: поняття та методичні аспекти обчислення.
26. Основні передумови та властивості моделі фірми у мікроекономіці.

27. Характеристика основних організаційно-правових форм приватних фірм.
28. Виробництво у короткостроковому періоді. Закон спадної граничної продуктивності.
29. Виробництво у довгостроковому періоді: ізокванти та гранична норма технічного заміщення.
30. Гранична норма технічного заміщення та її динаміка у поясненні форми ізоквант.
31. Визначення оптимальної комбінації ресурсів.
32. Віддача від масштабів виробництва. Траєкторія розвитку фірми.
33. Бухгалтерська та економічна оцінка витрат виробництва.
34. Поведінка сукупних, змінних та постійних витрат у короткостроковому періоді.
35. Поведінка середніх витрат у короткостроковому періоді.
36. Правило взаємозв'язку середніх та граничних витрат.
37. Поведінка витрат у довгостроковому періоді.
38. Ефект масштабу: сутність та види. Концепція мінімально ефективного розміру фірми.
39. Ознаки та умови досконалої конкуренції.
40. Правило максимізації прибутку для конкурентної фірми.
41. Крива пропозиція конкурентної фірми та галузі.
42. Монополія: поняття, характеристика та основні риси.
43. Визначення стану рівноваги фірми-монополіста.
44. Ознаки та види олігополій.
45. Особливості ціноутворення на олігопольному ринку.
46. Монополістична конкуренція як модель ринкової структури.
47. Загальна ринкова рівновага: поняття, умови. Парето-ефективність.
48. Діаграма Еджворта як модель загальної рівноваги для економіки обміну.
49. Права власності, трансакційні витрати та теорема Коуза.
50. Суспільні блага: поняття, властивості.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ДО ДИСЦИПЛІНИ

Основна література

1. Мікроекономіка: Підручник / За ред. В.Д. Базилевича 2-ге вид., переробл. і допов. – К.: Знання, 2008. – 679 с.
2. Лісовий А.В. Мікроекономіка: Навчальний посібник. – К.: ЦУЛ, 2003. – 192 с.
3. Базилінська О.Я., Мініна О.В. Мікроекономіка: Навчальний посібник / За ред. О.Я.Базилінської. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 351 с.
4. Задоя А.О. Мікроекономіка: Курс лекцій та вправи: Навчальний посібник. – 3-тє вид., випр. – К.: Т-во «Знання», КОО, 2003. – 211 с.: іл.

5. Оверченко В.І., Мажак З.М., Софій М.І. Мікроекономіка: Навчальний посібник./ за наук. ред. О.Л.Ануфрієвої. – Івано-Франківськ, «Лілея-НВ». – 2015. – 348 с.

Рекомендована література

Базова

1. Макконнелл К. Р. Экономикс: принципы, проблемы и политика: пер. с англ. / К.Р.Макконнелл, С.Л.Брю, М.Флинн. – М.: Инфра-М, 2013. – 1028 с.
2. Мікроекономіка. Практикум: Навч. посібн. / За ред. В.Д.Базилевича 3-тє вид., стер. – К.: Знання, 2011. – 491 с.
3. Мікроекономіка і макроекономіка: Підручник у 2 ч. [С.Будаговська, та інш.] / За заг. ред. С.Будаговської. – К.: Основи, 2010. – Ч.1: Мікроекономіка. – 210 с.
4. Мікроекономіка: Підручник / [А.П.Наливайко, Л.А.Азьмук, П.Г.Банщиков та ін.]; за наук. ред. А.П.Наливайка. – К.: КНЕУ, 2011. – 446 с.
5. Вечканов Г.С., Вечканова Г.Р. Микроэкономика. Завтра экзамен. 6-е изд. – СПб.: Питер, 2005. – 288 с.: ил. – (Серия «Завтра экзамен»).

Допоміжна

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: Підручник У 2 кн. / За ред. С.М. Панчишина, П.І. Островерха. Кн. 2: Мікроекономіка. – К.: Знання, 2010. – 437 с.
2. Кулішов В.В. Мікроекономіка: Основи теорії і практикум: Навчальний посібник. 2-ге видання, стереотипне. – Л.: «Магнолія плюс», 2006. – 332 с.
3. Слухай С.В. Довідник базових термінів та понять з мікроекономіки. / С.В.Слухай – К.: Лібра, 1998. – 256 с.
4. Гальперин В.М. Микроэкономика (в 2 т.) / В.М.Гальперин, С.М.Игнатьев, В.И.Моргунов – СПб.: Экономическая школа, 2002. Т.1. – 349 с.
5. Гальперин В.М. Микроэкономика (в 2 т.) / В.М.Гальперин, С.М.Игнатьев, В.И.Моргунов – СПб.: Экономическая школа, 2002. Т. 2. – 503 с.
6. Сотников В.И. Микроэкономика в структурно-логических схемах: Учебн. Пособие. / В.И.Сотников, Ю.В.Сотникова. – Х.: ИД «ИНЖЭК», 2004. – 252 с.
7. Нуреев Р.М. Курс микроэкономики: Учебник для вузов. / Р.М.Нуреев – М.: НОРМА–ИНФРА–М, 2000. – 572 с.
8. Мікроекономіка: конспект лекцій / укладачі: Ю.М.Петрушенко, О.В.Дудкін, Н.М. Костюченко. – Суми: Сумський державний університет, 2013. – 206 с.
9. Мікроекономіка: підручник / [А.П.Наливайко, Л.А.Кузьмук, П.Г.Банщиков та ін.]; за наук. ред. А.П.Наливайка. – К.: КНЕУ, 2011. – 446 [2] с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Державної Служби статистики України
<http://www.ukrstat.gov.ua>.
2. Case Україна. Періодичні видання, економічний огляд. – Режим доступу: <http://case-ukraine.com.ua>.
3. Головний економічний журнал України. – Режим доступу: <http://economist.net.ua>.
4. Європейський вибір України. – Режим доступу: <http://www.miniust.gov.ua>.
5. Сайт журналу “Вопросы экономики” – Режим доступу: <http://www.vopreco.ru>.
6. Сайт журналу “Вопросы политической экономии” – Режим доступу: <http://vopoliteco.ucoz.com>.
7. Сайт журналу “Бізнес Інформ” – Режим доступу: <http://www.business-inform.net>.
8. Сайт журналу “Проблеми економіки” – Режим доступу: <http://www.problecon.com>.
9. Сайт журналу “Економіка розвитку” – Режим доступу: <http://www.ed.ksue.edu.ua>.
10. Сайт журналу “Економічна теорія” – Режим доступу: <http://www.etet.org.ua>.
11. Сайт журналу “Теоретическая экономика” – Режим доступу: <http://theoreticaleconomy.info>.
12. Сайт журналу “Горизонты экономики” – Режим доступу: <http://www.economizdat.ru/zhurnal>.
13. Сайт журналу “Альтернативы” – Режим доступу: <http://www.alternativy.ru>.
14. Сайт журналу «Актуальні проблеми економіки» – Режим доступу: <http://eco-science.net>.
15. Офіційні видання Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://obcom.net.ua>.
16. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>.
17. Офіційний сайт Національної парламентської бібліотеки України – Режим доступу: <http://nplu.org>.

СТРУКТУРА ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО ЗАВДАННЯ

ПРИВАТНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ «МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ» НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ «ЄВРОПЕЙСЬКА ШКОЛА БІЗНЕСУ»

ЗАТВЕРДЖУЮ

ШИФР

Голова приймальної комісії,

В.о. ректора

проф. О.С. Падалка

« _____ » _____ 2021 р.

(заповнюється відповідальним
секретарем приймальної комісії)

ДОДАТКОВЕ ВСТУПНЕ ТЕСТУВАННЯ З ОСНОВ МЕНЕДЖМЕНТУ 073 «Менеджмент» (ступінь – бакалавр)

Варіант № 1

Кожне завдання 1-10 має по чотири варіанти відповідей, позначених літерами а, б, в, г, із яких лише **ОДНА ПРАВИЛЬНА**. Оберіть правильну, на Вашу думку, відповідь та обведіть кружком відповідну літеру.

Виконання кожного завдання з вибором однієї правильної відповіді оцінюється 20 балами, невірної відповіді – 0 балів. Максимальна кількість балів за виконання завдань складає 200 балів.

1. Що таке прямий податок.

- а) Податок на додану вартість.
- б) Прибутковий податок.
- в) Специфічний акцизний збір.
- г) Митні платежі.

2. Яким чином можна проілюструвати інфляцію, яка викликана надлишковим попитом.

- а) Зрушенням кривої сукупного попиту вправо.
- б) Зрушенням кривої сукупного попиту вліво.
- в) Зрушенням кривої сукупної пропозиції вліво.
- г) Зрушенням кривої сукупної пропозиції вправо.

3. У чому полягає різниця між імпортним митом та квотою, якщо лише мито:

- а) Приносить доходи до державного бюджету.
- б) Призводить до скорочення міжнародної торгівлі.
- в) Призводить до підвищення цін.
- г) Призводить до зростання чистого експорту.

4. Макроекономіка визначається як галузь економічної теорії, яка вивчає:

- а) роль держави в економіці;
- б) глобальні тенденції економічного розвитку людства;
- в) процеси, які відбуваються в національній економіці у цілому;
- г) ті ж проблеми, що і політична економія в первісному розумінні цього терміну.

5. Який з перерахованих методів є специфічним методом макроекономіки:

- а) системно-функціональний аналіз;
- б) економіко-математичне моделювання;

- в) сполучення історичного та логічного підходів;
- г) агрегування.

6. Серед наступних тверджень одне є несправедливим. Вкажіть на нього:

- а) кожна точка на кривій байдужості означає комбінацію двох товарів;
- б) кожна точка бюджетної лінії означає різну комбінацію двох товарів;
- в) усі точки на кривій байдужості означають однаковий рівень задоволення потреб;
- г) усі точки кривої байдужості означають однаковий рівень грошового доходу.

7. Якщо споживач вибирає споживчий набір, представлений точкою, що лежить всередині площини, обмеженої бюджетною лінією, то він:

- а) Максимізує корисність.
- б) Бажає купити більше товарів, ніж дозволяє його бюджет.
- в) Не повністю використовує свій бюджет.
- г) Знаходиться у стані споживчої рівноваги.

8. Як визначити зміни у рівні реальної заробітної плати, порівнюючи зміни у рівні номінальної зарплати зі змінами у:

- а) Рівні цін на товари та послуги.
- б) Нормі прибутку.
- в) Ставках оподаткування.
- г) Тривалості робочого часу.

9. Як буде зростати земельна рента за інших рівних умов, якщо:

- а) Ціна на землю знижується.
- б) Попит на землю скорочується.
- в) Пропозиція землі росте.
- г) Попит на землю зростає.

10. Крива абсолютно нееластичного попиту являє собою:

- а) вертикальну лінію;
- б) горизонтальну лінію;
- в) криву лінію;
- г) пряму лінію зі спадним характером

**Голова фахової
атестаційної комісії**

_____ (підпис)

_____ (прізвище, ініціали)

Кількість балів

_____ (цифрами і прописом)

Екзаменатор

_____ (підпис)

_____ (прізвище, ініціали)

Екзаменатор

_____ (підпис)

_____ (прізвище, ініціали)

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПИСЬМОВИХ ВІДПОВІДЕЙ З ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Екзаменаційна комісія оцінює письмові відповіді абітурієнта з додаткового вступного випробування за ступенем «бакалавр» за 200 бальною шкалою від 0 до 200 балів.

Кожен варіант має 10 тестових питань, кожне питання має чотири варіанти відповідей, з яких лише одна правильна. Виконання кожного завдання з вибором однієї правильної відповіді оцінюється 20 балами, невірна відповідь – 0 балів.

Абітурієнти, що набрали менш ніж 100 балів, до подальшого конкурсу не допускаються.

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

УКЛАДАЧІ:

РЕМИГА Юлія Сергіївна
КУЗЬМЕНКО Ольга Андріївна
НАВОЛОКІНА Алла Сергіївна
МІХНО Інеса Сергіївна

ПРОГРАМА

додаткового вступного випробування

**для здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
зі спеціальності 073 «Менеджмент» на базі освітньо-кваліфікаційного
рівня «Молодший спеціаліст» (скорочений термін навчання)**